

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN - THÔNG TIN
-----❁-----

TÌM HIỂU CÔNG TÁC ĐỊA CHỈ HƯỚNG TỚI 1000 NĂM
THĂNG LONG - HÀ NỘI CỦA THƯ VIỆN HÀ NỘI

KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP

GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN : TH.S VŨ THÚY BÌNH
SINH VIÊN THỰC HIỆN : NGUYỄN THỊ QUẾ
LỚP : TV – TT 37 A

HÀ NỘI - 2009

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU.....	1
Chương 1 KHÁI QUÁT VỀ THƯ VIỆN HÀ NỘI.....	8
1.1 Quá trình hình thành và phát triển của Thư viện Hà Nội	8
1.2 Chức năng và nhiệm vụ.....	11
1.2.1 Chức năng.....	11
1.3 Vốn tài liệu của Thư viện.....	12
1.4 Người dùng tin.....	14
1.5 Vai trò của công tác địa chí.....	15
1.5.1 Vai trò của công tác địa chí trong hoạt động của thư viện tỉnh, thành phố	15
1.5.2 Vai trò của công tác địa chí đối với Thư viện Hà Nội	17
Chương 2 THỰC TRẠNG CÔNG TÁC ĐỊA CHÍ CỦA THƯ VIỆN HÀ NỘI HƯỚNG TỚI 1000 NĂM THĂNG LONG - HÀ NỘI.....	20
2.1 Công tác địa chí	20
2.1.1 Công tác bổ sung tài liệu địa chí	20
2.1.2 Bảo quản tài liệu địa chí.....	27
2.1.3 Khai thác tài liệu địa chí	34
2.1.4 Hoạt động tuyên truyền giới thiệu sách.....	44
2.2 Định hướng công tác địa chí của Thư viện Hà Nội hướng tới 1000 năm Thăng Long - Hà Nội.....	58
2.2.1 Phát triển chuyên sâu các đề tài về Hà Nội.....	58
Chương 3 MỘT SỐ NHẬN XÉT VÀ KIẾN NGHỊ.....	64
3.1 Nhận xét.....	64
3.1.1 Bổ sung tài liệu địa chí.....	64

3.1.2	Bảo quản tài liệu địa chí	65
3.1.3	Khai thác tài liệu địa chí.....	65
3.1.4	Hoạt động tuyên truyền, giới thiệu sách.....	66
3.2	Kiến nghị	67
3.2.1	Bổ sung tài liệu địa chí.....	68
3.2.2	Bảo quản tài liệu địa chí.....	68
3.2.3	Khai thác tài liệu địa chí	68
3.2.4	Hoạt động tuyên truyền giới thiệu sách.....	69
	KẾT LUẬN.....	71
	PHỤ LỤC KHOÁ LUẬN.....	72
	DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	79

LỜI MỞ ĐẦU

Lý do chọn đề tài

Thăng Long - Hà Nội, mảnh đất ngàn năm lịch sử, luôn giữ vai trò kinh đô của đất nước qua nhiều thế kỷ: từ Cổ Loa, Đại La, Thăng Long, Đông Đô, Đông Kinh đến Hà Nội hiện nay. Trong cuốn Hà Nội xưa và nay có viết:

“ Thăng Long - Hà Nội - Đô Thành
Nước non ai vẽ nên tranh họa đồ
Cổ đô rồi lại tân đô
Nghìn năm văn vật bây giờ vẫn đây”

Năm 1010, Lý Công Uẩn đã quyết định dời kinh đô từ Hoa Lư (Ninh Bình) về Thăng Long. Trước đó Thành Đại La đã là trung tâm của Giao Châu. Thăng Long là nơi trung tâm bờ cõi của đất nước: “được cái thế rồng cuộn, hổ ngồi”, “tiện hình thế núi sông sau trước”, “ ở đó địa thế rộng mà bằng phẳng, đất đai cao mà thoáng, muôn vật rất phong phú tốt tươi”, “xem khắp nước Việt ta, chỗ ấy là hơn cả, thực là chỗ bốn phương hội tụ”

Năm 1428, sau khi đánh thắng giặc Minh, Lê Lợi lên ngôi vua và đổi tên Thăng Long thành Đông Đô - kinh thành của nước Đại Việt “Vốn xưng nền văn hiến đã lâu”.

Còn Hà Nội (tỉnh trong sông) là do Vua Minh Mạng đặt từ năm 1831, sau khi tiến hành cải cách hành chính trên quy mô lớn, Thăng Long được mở rộng trở thành một tỉnh có bốn phủ. Giờ đây trong lòng mỗi người dân đất Việt thì “từ thừa mang gươm đi mở nước ngàn năm thương nhớ đất Thăng Long”.

Trải qua các thời kỳ lịch sử của đất nước, kinh thành Thăng Long - Đông Đô của nước Đại Việt đã trở thành trung tâm kinh tế, chính trị, văn hóa của cả

nước. Tên gọi “Thăng Long - Đông Đô - Hà Nội” mãi mãi trường tồn trong lịch sử oai hùng của dân tộc.

Giờ đây giờ lại những trang sử vẻ vang của dân tộc, chúng ta rất tự hào về Hà Nội; bởi nơi đây vừa là nơi tập trung tinh hoa văn hóa, vừa là nơi tỏa sáng ảnh hưởng văn hóa của mình ra cả nước. Trải qua hàng nghìn năm đấu tranh anh dũng, kiên cường, bất khuất người dân Hà Nội đã sát cánh cùng đồng bào cả nước đánh đuổi quân xâm lược ra khỏi bờ cõi, giành lại độc lập cho dân tộc, bảo tồn được nền văn hóa “lắng hồn sông núi ngàn năm”. Thành phố “Rồng bay” đã vươn lên mạnh mẽ trong công cuộc phục hưng và phát triển nền văn hóa kinh tế, xã hội... Trí tuệ Hà Nội là sự kết tinh những gì tốt đẹp nhất cho cả nước.

Ngày 10/ 10/ 1954 - ngày giải phóng Thủ đô - đã cắm một mốc son sáng ngời trong lịch sử mở ra một thời kỳ mới cho Hà Nội trên con đường phát triển hội nhập trên mảnh đất văn vật ấy, cái vốn của dân tộc và cái mới hiện tại đang hòa quyện vào nhau tạo nên cơ sở vững chắc cho Thủ đô trong thời đại mới - thời đại phát triển trong hòa bình, độc lập. Đến nay, Hà Nội đã trải qua hơn năm mươi năm xây dựng và trưởng thành dưới sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước.

Hiện nay, Hà Nội đang cùng cả nước tích cực chuẩn bị cho đại lễ kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Đông Đô - Hà Nội - một sự kiện trọng đại của lịch sử nước ta. Đây là dịp để mỗi người dân bày tỏ đạo lí uống nước nhớ nguồn tới các thế hệ cha ông đã có công dựng nước và giữ nước; giáo dục truyền thống lịch sử cách mạng cho mọi tầng lớp nhân dân, động viên nhân dân phát huy lòng tự hào là người dân Thăng Long - Hà Nội; phấn đấu hết sức mình xây dựng Thủ đô giàu đẹp, văn minh. Hòa trong không khí chung của cả nước và nhân dân Thủ đô, Thư viện Hà Nội đã có nhiều chương trình hoạt động hướng tới kỷ niệm 1000 năm Thăng Long như: đầu tư xây dựng cơ

sở hạ tầng, mua mới nhiều trang thiết bị, tuyên truyền giới thiệu sách... Trong đó, công tác địa chí được thư viện chú trọng hàng đầu.

Công tác địa chí trở thành xu thế tất yếu, để đáp ứng yêu cầu cấp thiết cho việc tìm hiểu về Thăng Long - Hà Nội, giáo dục lòng yêu nước của người dân và cung cấp thông tin cho việc hoạch định các đường lối, chính sách phát triển của Thủ đô trong thời gian tới.

Nhận thấy được tính cấp thiết của vấn đề nên em đã chọn đề tài: *“Tìm hiểu công tác địa chí hướng tới 1000 năm Thăng Long - Hà Nội của Thư viện Hà Nội”* làm đề tài viết khoá luận tốt nghiệp của mình.

- Mục đích và mục tiêu nghiên cứu đề tài

Mục đích của khóa luận là nghiên cứu công tác địa chí Thư viện Hà Nội hướng tới 1000 năm Thăng Long - Hà Nội. Đánh giá những mặt mạnh, mặt yếu, những thuận lợi và khó khăn trong công tác địa chí của Thư viện. Từ đó, đề ra giải pháp nhằm nâng cao chất lượng của công tác địa chí của Thư viện trong việc thực hiện các chương trình kỷ niệm 1000 năm Thăng Long - Hà Nội.

- Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài

Đối tượng nghiên cứu: công tác địa chí: bổ sung, bảo quản, khai thác, tuyên truyền giới thiệu tài liệu địa chí.

Phạm vi nghiên cứu: Thư viện Hà Nội.

- Phương pháp nghiên cứu

- Tổng quan tài liệu,
- Trao đổi trực tiếp với các cán bộ Thư viện Hà Nội,
- Thống kê,
- Xử lý, phân tích, tổng hợp.

- Bố cục khoá luận

Ngoài phần lời nói đầu, kết luận và tài liệu tham khảo khoá luận gồm 03 chương:

Chương 1: Khái quát về Thư viện Hà Nội

**Chương 2: Thực trạng công tác địa chỉ hướng tới 1000 năm Thăng Long
- Hà Nội của Thư viện Hà Nội**

Chương 3: Một số nhận xét và kiến nghị

Tuy đã có nhiều cố gắng nhưng do trình độ và thời gian có hạn nên bài khóa luận của em không tránh khỏi những thiếu sót, mong thầy cô và các bạn góp ý để em hoàn thiện hơn nữa bài viết của mình.

Em xin chân thành cảm ơn cô giáo Th.s Lê Thị Thúy Hiền đã giúp đỡ, chỉ bảo tận tình để bài khóa luận của em được hoàn thành, đồng thời em xin cảm ơn các cán bộ Thư viện Hà Nội, cán bộ Thư viện quận Hoàn Kiếm đã tạo điều kiện, giúp đỡ nhiệt tình để bài khóa luận được hoàn thành.

Hà Nội, ngày 29 tháng 5 năm 2009

Sinh viên

Bùi Thị Giang

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Thư viện Hà Nội (2008), *Báo cáo tổng kết của phòng địa chí Thư viện Hà Nội năm 2008*.
2. Chu Ngọc Lâm (2001), “Thư viện Hà Nội 45 năm - một chặng đường”, *Tạp san thư viện*, (Số 4).
3. Đinh Thị Đức (2001), “Công tác phục vụ bạn đọc Thư viện Hà Nội”, *Tạp san thư viện*, (Số 4).
4. Đoàn Phan Tân (2006), *Thông tin học: giáo trình dành cho sinh viên ngành thông tin thư viện và quản trị thông tin*, Đại học Quốc gia, Hà Nội.
5. Sở văn hóa thông tin (1994), *Hà Nội xưa và nay*, Hà Nội.
6. Lê Văn Việt (2002), *Cẩm nang nghề thư viện*, Văn hóa thông tin, Hà Nội.
7. Nguyễn Tiên Hiền (2007), *Tổ chức và bảo quản tài liệu: giáo trình dành cho sinh viên đại học và cao đẳng ngành thư viện thông tin*, Đại học Quốc gia, Hà Nội.
8. Nguyễn Tiên Hiền (2002), *Tổ chức và quản lý công tác thư viện: giáo trình dùng cho sinh viên - học sinh ngành thư viện*, Trường Đại học Văn hóa, Hà Nội.
9. Nguyễn Việt Chúc (2001), “45 năm phấn đấu và trưởng thành của Thư viện Hà Nội”, *Tạp san thư viện*, (Số 4), Tr. 3 - 5.
10. Nguyễn Văn Cần (2000), *Địa chí văn hóa Việt Nam: giáo trình dùng cho sinh viên đại học và cao đẳng các ngành văn hóa*, Trường Đại học Văn hoá, Hà Nội.
11. Phạm Thị Kim (2001), “Hoạt động địa chí của Thư viện Hà Nội phục vụ kỷ niệm 990 năm và hướng tới 1000 năm Thăng Long - Hà Nội”, *Tạp san thư viện*, (Số 4), Tr.25 - 29.

12. Phạm Văn Rính (2007), *Phát triển vốn tài liệu thư viện và cơ quan thông tin*: Giáo trình dùng cho sinh viên đại học và cao đẳng ngành thư viện thông tin, Đại học Quốc gia, Hà Nội.

13. Pháp lệnh Thư viện (2001), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

14. [Http: //www.thuvienhanoi.org.vn](http://www.thuvienhanoi.org.vn)